

บทคัดย่อ

การศึกษา “กระบวนการติดตั้งระบบและกลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันโดย การมีส่วนร่วมของชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนบางบัว เขตบางเขน และชุมชนหลังแฟลตร่วมพัฒนา เขต หลักสี่ กรุงเทพมหานคร” ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการติดตั้งระบบและกลไกในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน โดยผ่านกติกาสมาชิกชุมชนร่วมกันกำหนด เพื่อให้ชุมชนใช้เป็น แนวปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตั้งระบบและกลไกในการป้องกันและ แก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน รวมถึงการพัฒนากลไกหนุนเสริมในการขับเคลื่อนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาคอร์รัปชันดังกล่าวโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างแท้จริง เพื่อพัฒนาเป็นชุด ความรู้ “ชุมชนต้านคอร์รัปชัน” และสร้างวัฒนธรรมการทำงานของคณะกรรมการชุมชนโดยยึดหลัก ธรรมาภิบาลอย่างน้อย ๔ ด้าน คือ หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักความโปร่งใสและตรวจสอบได้ (Transparency) หลักนิติธรรม (Rule of law) และหลักความรับผิดชอบ (Accountability) ให้อยู่ในวิถีชุมชน โดยให้ความสำคัญกับเยาวชนรุ่นใหม่

ผลการวิจัยพบว่า การติดตั้งระบบและกลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันโดยการ มีส่วนร่วมของชุมชน ผ่านกติกาสมาชิกชุมชนที่ได้ร่วมกันกำหนดเพื่อการทำงานของคณะกรรมการชุมชน ประกอบด้วย 7 ประเด็น ได้แก่ ๑) การประชุมและองค์ประชุมของคณะกรรมการชุมชน ๒) การเงินและ แบบฟอร์มทางการเงินของชุมชน ๓) การรับสิ่งของบริจาคของคณะกรรมการชุมชน ๔) การเปิดโอกาสให้สมาชิก ชุมชน โดยเฉพาะเยาวชนคนรุ่นใหม่ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ๕) การสื่อสารและการเปิดเผยข้อมูลแก่ สมาชิกชุมชน ๖) กระบวนการหนุนเสริมเพื่อการต้านคอร์รัปชันในชุมชน และ ๗) กระบวนการทำงาน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายภายนอก

ทั้งนี้จากการทดลองปฏิบัติการในช่วงระยะที่ดำเนินการวิจัย ทีมวิจัยพบว่าการเปลี่ยนแปลง ทัศนคติและพฤติกรรมของทั้งสองชุมชนใน ๓ ระดับด้วยกัน คือ ระดับบุคคล ระดับกลุ่มบุคคล และ ระดับชุมชน โดยการติดตั้งระบบและกลไกดังกล่าวจำเป็นต้องใช้เวลาในการหล่อหลอมและฟุ่มเฟือย เพื่อเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของสมาชิกชุมชนโดยเฉพาะเยาวชนคนรุ่นใหม่ และยังคง ต้องอาศัยความเข้มแข็งเอาจริงเอาจังของประธานชุมชน คณะกรรมการชุมชน และสมาชิกชุมชน ที่ จะต้องร่วมมือกันจริงจังในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ นับเป็นทิศทางที่ดีในการสร้างพลังชุมชนสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็งเพื่อร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหา การทุจริตคอร์รัปชันที่จะค่อยๆ ลดและหมดไป สู่วิถี “ชุมชนปลอดคอร์รัปชัน” ในที่สุด

คำสำคัญ : กระบวนการติดตั้ง ระบบและกลไก คอร์รัปชัน การมีส่วนร่วม ชุมชน

Abstract

This research study titled “ A System and Mechanism Application Process to Prevent Corruption by Community Participation: A Case Study of the Bangbua Community in the Bangkhen District and the Lang Flat Ruampattana in the Laksi District, Bangkok” gave priority to community participation in applying a system and mechanism for corruption prevention and solution with community rules jointly set up by community members. As a result, the community used the mentioned rules as guidelines regularly and consistently to drive the community’s system and mechanism for corruption prevention and solution which focused on the process of community participation. It also developed a handbook on “Anti-Corruption Community” and created the community’s practice culture by integrating good governance principles of participation, transparency, rule of law and accountability into the community ‘s daily life. The new generation is given priority.

The research found that a system and mechanism application for the community’s corruption prevention and solution by community participation with the community rules jointly set up for the community committee’s practice consisted of 7 main issues as follows:(1) a meeting and a quorum of the community committee,(2) the community’s finance and financial form,(3) regulations for donations,(4) opportunities given to community members especially members of the young generation participating in the community’s activities, (5) communication and information disclosure to community members,(6) the process of enhancement to support anti-corruption endeavors in the community, and (7) a working process to initiate participation of external networks.

According to practice experiments carried out during the research process, the research team found that both communities’ attitude and behavior were changed at three levels:the individual level, the group level, and the community level.The mentioned system and mechanism application requires a period of time to inspire and nurture the community members, especially the young generation, to learn and change their attitude and behavior. In addition, a strong community leader, community committee and community members need to be strong to really work together for their community’s corruption prevention and solution. These changes are regarded as a positive movement towardcommunity empowerment anda strong community. The said community

members will worktogether to prevent and reduce corruption problems gradually until nothing remains. Their efforts will finally give birth to a “corruption-free community”.

Keywords: Implementation, System and Mechanism, Corruption, Participation, Community